

FÜGGETLEN UJSÁG

POLITIKAI, GAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
A „MAGYAR GAZDASZÖVETSÉG“ KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA.

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Egészévre 6 korona
Félévre 3 korona
Negyedévre 1 korona 50 fillér
Egyes szám ára 14 fillér.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:
ZSITVAY NÁNDOR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST,
IX. ker., Üllői-út 26. szám. (Köztelék).

Dóczy Lajos báró.

Legutóbb egy igen érdemes magyar embert, irodalmunk egyik jelesét tüntette ki a király kegye. Dóczy Lajos a kitüntetett, akit bárói rangra emelt a király.

Dóczy Lajos jelenleg udvari és miniszteri tanácsos Bécsben a cs. és kir. közös külügy-miniszteriumban s ezen nagy elfoglaltságot igénylő előkelő állásában is tevékeny munkát fejt ki a magyar irodalom gyarapításában s e mellett a magyar ügyeknek Bécsben lelkes védelmezője. Eddigi egész működése és előkelő állásába való fölemelkedése bizonyítéka annak, hogy a vaszorgalom, kitartás és igazi tehetség előbb-utóbb érvényesül.

Dóczy Lajos szegény szülöktől származott; középiskolai tanulmányai végeztével a bécsi egyetemre ment s egyetemi tanulmányai mellett a Presse munkatársa volt, de irt magyar lapokba is, rajongó lelkesedéssel védve meg Deák Ferencz kiegészítési művét. E cikkek fölkeltették Horvát Boldizsár igazságügyminiszter figyelmét, aki kieszközölte, hogy Dóczy a miniszterelnökséghez fogalmazóvá neveztetett ki; mikor Andrássy Gyula gróf 1872-ben átvette a külügyminiszterséget, magával vitte Bécsbe Dóczyt is; itten csakhamar osztálytanácsos, majd udvari

tanácsos lett és a magyar nemességen kívül sok bel- és külföldi rendjelet kapott.

A Kisfaludy-társaság és Petőfi-társaság tagjává választotta Dóczyt, aki állásával járó nagyfokú elfoglaltsága mellett igen sokat dolgozott magyar és német lapokba; Arany és Vörösmarty költői műveiből többet németre fordított. Irodalmi sikereit a Magyar Tudományos Akadémia is megkoszorozta. „Csók“ című vigjátékának ítélte 1871-ben a Teleki-díjat. A Nemzeti színházban több szindarabját adták, így a „Vegyes párok“, „Széchy Mária“, „Utolsó szerelem“ stb.

Dóczy Lajos báró.

Dóczy Lajosnak eredeti munkáin kívül, melyekkel szép sikereket ért el, nagy érdeme az, hogy hazai irodalmunk kiváló munkáit németre fordítva, a magyar irodalom fejlettségének jó nevet szerzett.

Azonkívül számos tárczacikket irt magyar lapokba és folyóiratokba egészen a legutóbbi időkig.

Mostanában, hogy a Lajthán tul olyan elkeseredett harcz folyik az egyes politikai pártok között, egyes osztrák lapok Dóczyt is megrágalmazták, mint a magyar ügyek lelkes védőjét.

A legfelsőbb kegy tehát igazán érdemes embert ért Dóczy Lajos báróban.

Mint legmegbízhatóbb és legolcsóbb

magvak beszerzési forrása

ajánlható

Mauthner Odön

cs. és kir. udvari szállító magkereskedése

Budapesten, VI. ker., Andrássy-ut 23. szám.

Párisi világkiállítás.

A világ fővárosában, Párisban, a husvéti ünnep előestéjén: nagyszombaton nyitotta meg *Loubet*, a francia köztársaság elnöke, a világ összes nemzeteinek részvételével, a letűnt század emlékére készített nemzetközi világkiállítást. Ez a mű, melynek célja a letűnt század munkásságának és haladásának bemutatása, nemcsak nagyszerűségénél fogva jelentőségteljes, hanem főképen azért, mert ez a világkiállítás a nemzetek békés munkában való egyesítésének emléke. Mert annyi bizonyos, hogy bár az egyes nemzeteknek boldogulásuk tekintetében különböző érdekeik vannak, melyek sokszor talán összeütközésekre is vezetnek, de egyben: az emberi munka hasznosításában és ezzel az emberi művelődés folytonos tökéletesítésében az összes nemzetek egyaránt közreműködnek és egyformán törekednek állandóan az emberiség boldogulásának megteremtésére. A nemzetek ezen békés munkálkodásának együttműködése jelentkezik a párisi világkiállításon, ahol az egymással ellenséges, vagy csak külön érdekekkel bíró nemzetek is a legszebb egyetértésben foglalnak helyet, hogy az emberi munkálkodásnak dicsőségét hirdessék, amely az emberiség jólétének legfőbb előmozdítója.

Bennünket magyarokat a párisi kiállítás azonban nemcsak ebből az általános emberi szempontból érdekel, hanem különösebben abból, hogy Magyarország ezen a kiállításon je'entik meg először a külföldön, mint önálló állam. Eddig minden hasonló alkalommal mint az osztrák-magyar monarchia egyike állama és közös czég alatt vettünk részt. Most azonban Magyarország nemcsak a kiállítás minden osztályában külön kiállítással szerepel, hanem a többi nemzetek mellett egy külön diszes palotája is van, amely a különleges magyar műkincseket tartalmazza és amely, mint értesülünk, a kiállítás egyik különleges és főérdekességét képezi. Magyarország tehát a többi nagy nemzetek mellett, mint önálló nemzet szerepel, amelynek történeti múltja és az emberi művelődés terén kifejtett működése, a mezőgazdaság, ipar és művészet terén elért haladása méltán léphet versenyre a világ többi nemzetével. Ezen kiállítás létesítése érdekében a magyar állam és az egyes magyar állampolgárok valóban jelentékeny áldozatokat hoztak. Ezek az áldozatok azonban, ha közvetlen pénzbeli hasznot nem is fognak eredményezni, de kétségkívül óriási erkölcsi előnyt biztosítanak és ez abban áll, hogy végre a külföld is megismeri Magyarországot, hazánk törekvő és munkás népét, előkelő művészeit, számottevő iparosait és ezáltal megszerezzük a

külföld elismerését és a nemzeteknek abba a sorába illeszkedünk, melyek az emberi művelődés előmozdítása terén számba vétetnek.

A magyar nemzet hálája kell, hogy kísérje a törvényhozást, hogy a kiállításban való nagyszerű részvételt lehetővé tette, hála és elismerés illeti meg a kiállításban résztvevő honfitársainkat és hála illeti meg a magyar kiállítás kormánybiztosságát, hogy e kiállítást oly szépen és az ország dicsőségének emelésére alkalmas módon szervezte. Adja Isten, hogy az új század küszöbén a külföld elismerése a múltért, új rugó legyen a jövőbeli folytonos tökéletesedésre és előhaladásra.

Kereskedelmi kamara a fogyasztási szövetkezetek ellen.

Az a rossz helyzet, amelyben a vidéki kisemberek, kivált a földmivesek mindennapi szükségleti cikkeik beszerzésénél vannak, minden országban s újabban nálunk is a nép érdekeivel törődő egyéneket a fogyasztási szövetkezetek alapítására ösztönzi. E fogyasztási szövetkezetekben olcsón szerezhetik be a szövetkezet tagjai a legkisebb községben is a legjobb mindennapi cikkeket. Ebből senkinek sincs kára, sőt csakis haszna, mert megszabadul a nép az illetéktelen közvetítés adójától, ami a mai szűk világban igen jelentékeny hasznot képez. A szövetkezeteknek eddig nem is volt ellensége más, mint azok, akiknek tisztességtelen versenyét kiküszöbölte s kivált erkölcsi testületek: gazdasági egyesületek, gazdasági bizottságok, kereskedelmi kamarák igyekeztek minél több szövetkezetet a nép jólétének emelésére alakítani. Épen azért csodálkoznunk kell, hogy a győri kereskedelmi és iparkamara legújabbán kitalálta, hogy a fogyasztási szövetkezetek károsok és állást foglalt ellenük, sőt a kormányhoz is fölterjesztést szándékozik tenni, hogy akadályozza meg ezen szövetkezetek létrejöttét. Bár tudjuk, hogy a kormány ezt nem fogja tenni, mégis érdekes vele foglalkoznunk és megmondanunk, hogy a győri kamarától nemcsak hogy nem illik, hogy a nép érdekével ilyen ellentétes álláspontra helyezkedik, hanem egyenesen veszedelmes ez az ő lépése, mert nem igaz alapon áll s a szövetkezeti helyesen megindult mozgalomnak akadályát akarja képezni. Szerencsére ez a szövetkezeti mozgalom ma már elég erős arra, hogy megbirkózzék az ilyen támadásokkal és biztos lehet a győri kamara, hogy az ő ellenzése nem hogy gyöngíteni, de még erősíteni fogja Magyarországon a szövetkezés iránt fölébredt kedvet.

Gulner Gyula államtitkársága.

A hivatalos lap e héten közli Gulner Gyulának, a volt nemzeti párt kiváló tagjának a belügyminiszterium államtitkárává történt kinevezését. Gulner kinevezése egész természetes folyománya annak a rendszerváltozásnak, mely Széll Kálmán kormányra léptével politikai életünkben beállott. A volt nemzeti pártnak Gulner Gyula köztiszteletű tevékeny tagja volt, e pártot képviselte a képviselőház pénzügyi bizottságában, hol sokszor felszólalt s gazdag tapasztalatokon nyugvó ítélete irányadó volt az egyes kérdések tárgyalásainál.

Széll Kálmán kiváló munkatársat talált Gulner Gyulában a belügyminiszteri tárca vezetésénél, melyre a közel jövőben nagy feladatok várnak, kiváltképen pedig most a közigazgatás államosításának a küszöbén. Gulner nagy szolgálatokat tenni hivatott e téren az ő nagy tapasztalataival.

Uj aranygyapjasok.

Ő felsége a király Berlinbe utazása előtt több érdemes magyar és osztrák főurat tüntetett ki az aranygyapjas renddel. A legujabb aranygyapjasok közül a közvélemény legjobban ismeri Károlyi Sándor grófot, a magyar agráriusok ősz, de a magyar földmivelés érdekeiért fiatal erővel küzdő vezérét, a magyar szövetkezetek apostolát, továbbá berlini nagykövetünket, Szögyény-Marich Lászlót, akinek kiténtetése az osztrák-magyar érdekeknek a berlini udvarnál való képviselődésével s egyszersmind a két szövetséges birodalom rendkívül benső viszonyának bizonyítékául tekinthető.

Az aranygyapjas-rendet a következő főuraknak adományozta a király:

Rupprecht és György bajor hercegnek, Auersperg Károly hercegnek, Thun Oszvárd grófnak, a fürstenbergi uralkodó hercegnek, Pálffy Miklós hercegnek, Károlyi Sándor grófnak, Montenuovo hercegnek, Szögyény-Marich László berlini magyar nagykövetnek, Deym Ferencz gróf londoni nagykövetünknek, a bajorországi Frigyes hercegi család fejének, Paar gróf főhadsegédnek és Cziráky Béla gróf udvari főmarsalnak.

A pénzügyi bizottság ülése.

— Börzeadó. —

A képviselőház pénzügyi bizottsága a hét elején ülést tartott s két jelentős törvényjavaslatot tárgyalt le. Az egyik az ujsághirdetés- és naptárbélyeg eltörléséről szól, tehát egy adónemet szüntet meg, jobbára a kisemberek megkönnyítésére; a másik törvényjavaslat a börzeadó behozataláról szól; új adónem lesz ez, mely azoknak a börzén játszó nyereszkeskedő gazdag embereknek kellemetlen, akik néha egy nap alatt ezeket nyertek spekulációjukkal és egy fiakrajzárta sem fizettek be jövedelmi adó gyanánt az ország kasszájába.

A két törvényjavaslatot a pénzügyi bizottság elfogadta s azt Lukács pénzügyminiszter a képviselőház legközelebbi ülése elé fogja terjeszteni.

Az új ülészak. Az első ülés a képviselőházban április 24-én lesz. Az ezután következő napok egyikén, 25-én vagy 26-án az ülészakot bezárják. Ez alkalomra a szabadelpárt elnöksége föl fogja hívni a többi pártot, hogy jegyzőket és bizottsági tagokat jelöljenek. A pártok ezekre vonatkozólag értekezletet fognak tartani.

Bartha Miklós beszámolója. Bartha Miklós a gyulai kerület képviselője, husvét napján mondotta el beszámoló beszédét Gyulán. Két óra hosszáig beszélt. Először az obstrukciót ismertette, majd elítélve a bukott Bánffy-t, azt mondotta, hogy az eddig becsületes, új kormány programja a magyarság föltámadását jelenti. A függetlenségi pártok szakadásának két okát tudja: az első az egyházpolitika, a másik a delegációba való belépés, a melynek különben ő is hive. Erősen kikelt ama függetlenségi párt ellen, a mely, ugymond, Bánffy hiveivel szövetkezik és gyanusítja Ugront és a pártját. Védi Ugront a zabügyben és végül szolt a Bánffy pártkasszájáról. Bartha után beszélt még Asbóth Jenő és Schiffert József pártelnök a következő határozati javaslatot terjesztette elő:

1. Gyula város polgársága azt a reményét fejezi ki, hogy a mostani kormány eltérvén elődjének gyászos irányától, megtisztítani iparkodik hazánkat a kormányzás minden ágához és a választásokhoz tapadt visszaélésektől. Ezzel megnyílik annak a lehetősége, hogy a népakarat szabad nyilvánulása útján a függetlenségi elvek győzelme bekövetkezik.
2. Elfogadja és helyesli a függetlenségi és 48-as párt egyik árnyalatának abbéli hazafias elhatározását, melylyel a nép nagy érdekeit nem csak a képviselőházban, hanem annak összes bizottságaiban és így még a népképviselőre nézve helytelen szervezeti és veszedelmes hatáskörű delegációkban is legjobb erejével ellenőrizni és előmozdítani igyekezik.
3. Sajnálja és elítéli az alaptalan gyanúsításnak és vádaskodásoknak azt a személyes és politikai üldözéssé fajult rendszerét, melylyel Ugron Gábort a bukott kormánynak nyilvános és titkos hivei méltatlanul illetik.

KÜLFÖLD.

Angol-bur háboru. Az újabb hírek a délafrikai háboru szinteréről az angolok nagy vereségeiről számolnak be. De Wett bur tábornok egy hét lefolyása alatt háromszor verte meg az angolokat, kik 600 halottat és 900 foglyot vesztek; a megvert angol seregnek megmaradt része futva menekült vissza Bloemfonteinba, ahonnét az angolok tekintélyes bur polgárokat Fokvárosba vitték. A burok főserege 35 ezer emberrel és 90 ágyuval a Kronstadtól Vynburgig terjedő domblánczot megszállva tartja s várja Roberts angol tábornok előnyomulását.

A burok kémszolgálatára példásan van szervezve. Transzválnak Angliával vívott első háboruja után szervezkedtek a burok s fölügyelet alá vonták a Natálban s a Fokföldön levő angolokat, de ügyeltek érdekeikre Angliában is. 1895-ben, midőn Anglia

ellenséges indulata ismét kitörőfében volt, a burok titkos ügynököket küldtek Londonba, Berlinbe, Párisba, Kanadába. Jameson betörése után még jobban szervezkedtek, még nőket is alkalmaztak kémiszolgálatra. Ez az oka sikereiknek.

Wepenerben angol helyőrség államasozik s az 500 főből álló csapat csodálatra méltó elszántsággal védte magát eddig a nyolezszoros burerő ellen. Ujabb hírek szerint Wepener körül Frohmann bur tábornok egy nagy angol csapatot vert meg.

A párisi világkiállítás megnyitása.

A nagy francia nemzet husvét szombatján a béke és munka, az emberi elme és szorgalom egyesült erejének nagy diadalünnepét ülte; megnyitá a párisi világkiállítás, mely külső fényével, nagyszerű méreteivel, a földmivelés, ipar, művészet termékei remekeivel megtömve, a világ óriási haladását, kiváló művelését, iparának és kereskedelmének gazdagságát és fényes nemzeti jellegét tárja a világ elé.

Félszáz év alatt ötödik világkiállítása ez a francziáknak s ez is visszatükrözteti a nagy nemzet erejét.

A megnyitás pont délután két órakor az előre megállapított program szerint folyt le.

A megnyitási ünnepet a Marsailles gyönyörű éneke nyitotta meg, a melyet a konzervatorium növendékei énekeltek.

Ünnepi esőndben szólt most Millerand miniszter Loubethoz. A beszéd a munka mai lélekemelő ünnepét magasztalta. Remélhetjük és hihetjük, — ugymond, — hogy eljön az a nap, amelyen a világ csak a békés gyümölcsöző versenyt és a munka diadalmas küzdelmeit fogja elismerni.

Loubet a kiállításban a megnyilatkozó nagy békegondolatot emelte ki, kifejezve a szebb jövőben való reményét, megnyitotta a kiállítást.

Waldeck-Rousseau a köztársaság nevében megköszönte a kiállításban megjelent nemzeteknek a közreműködést. Majd megindult a társaság a kiállítás megtekintésére.

A társaság először a Mars-téren levő két óriási épületet: a villamos palotát és a vizikastélyt tekintette meg. Innen a Mars-mezőn épült hatalmas gyárakhoz majd a szajna-balparti gőzösre ment az előkelő közönség s az *Loubet* elnököt és előkelő vendégeit, a minisztereket, a diplomáciai testület tagjait a Sándor czárról elnevezett új hidig levitte. A vízi uton megtekintették a Szajna partján emelkedő kiállítási épületeket. Ezek között vannak a Szajna jobb partján a hatalmas Trocadero a gyarmati kiállítás épületeivel, a mezőgazdasági kiállítás óriási csarnoka, a Szajna balpartján a hadügy kiállítása, a Rue de Nation-nak nevezett uton a kiállítás huszonkét pavillonjával. A Sándor-hidhoz érve, *Loubet* elnök és vendégei partra szálltak és a hidon

átmenve, a kiállításnak a hidon túl levő monumentális épületét tekintették meg. Végül az elnök a Miklós czárról elnevezett utcán épült két művészi palotát szemlélte meg és az Elyseéba tért vissza. Az egész uton, melyen az elnök elhaladt, a Mars-mezőn, a Sándor-hidig vezető uton és innen az Elyseéba vezető uton katonaság állt sorfalat.

A párisi kiállítást, mint értesülünk, a nyár folyamán nemcsak Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter, de Széll Kálmán kormányelnök is meglátogatja. A magyar kormány ezzel is ki akarja fejezni rokonszenvét a francia nemzet iránt. Az a terv, hogy a miniszterelnökkel egy időben utazik Párisba Darányi földmivelési miniszter is.

MI UJSÁG?

A királyi palota építése. A tavasz megnyitával a budai királyi palota építése ismét serényen folyik. A nagyméretű Szent István-teremmel csaknem készen vannak; az új várkapolna belsejét is átalakították már, külsejét pedig új ablakokkal és pompás üvegfestményekkel látták el. A templom fala mellett elkészült már *Mátyás király* kutjának a medencéje is. Az építők sietnek a munkálatok befejezésével, mert a király április végén érkezik Budára s akkorra készen akarnak lenni vele.

Batthyány Lajos gróf töre. Nagybecsü ereklyét őriz már évtizedek óta egy újpesti szegény özvegy asszony: azt a kis tört, melyhez Magyarország első miniszterelnökének, a vértanu halált halt Batthyány Lajos grófnak vére tapadt. Batthyáynak 1849 okt. 5-én egy kis fejbánkosban tört csempésztek a csel-lába, melylyel mély sebeket szurt a nyakán és mellén s e miatt kikerülte a szégyenteljes halált, mert másnap golyóval ölték meg Haynau katonái. A nemes gróf inasa, Bichler Gábor, ki végigharczolta a szabadságharcot, őrizte meg az ereklyét s most özvegye, Bichlerné Szabó Krisztina, aki Újpesten éli özvegyességét, az ereklyét felajánlotta a Nemzeti Múzeumnak.

A kormány és a rabipar. A tavalyi kolozsvári ipartestületi kongresszus szorgalmazta a kormánynál, hogy a rabipart szüntesse meg, mert ez sok vidéken megrövidíti a kisiparos osztályt megélhetésében. Most a kormány tervbe is vette, hogy a rabokat olyan munkával foglalkoztassa, mely a ruházati iparosokat, szabót, cipészt, csizmadiákat, nem károsítja. A kormány nem zárkózik el attól sem, hogy a kisiparosokat sujtó rabipart teljesen beszüntesse és oly iparágakkal pótolja ezek helyét, melyek a kisiparosokat nem rövidítik meg.

Zarándoklat Rómába A magyar nemzeti zarándoklatra eddig ezernél többen jelentkeztek, akiknek

megfelelő számu különvonalat fog a rendelkezésükre állani. A zarándoklat a szent esztendő s a magyar katolicizmus 900 éves jubileuma alkalmából indul Rómába a hercegprimás és több, mint tiz püspök vezetése mellett. A zarándoklatot a püspöki kar megbízásából a magyar katolikusok római zarándoklatát rendező bizottság irodája (Budapest, I. ker., Krisztinavárosi plébánia-épület) szervezi. Az iroda még minden osztályra elfogad jelentkezéseket és különösen kéri a zarándoktársakat, hogy a jelentkező-lapokat kellőleg kitöltve, minél előbb küldjék be. Megjegyzendő, hogy a déli vasut bármelyik állomásán is fel lehet szállani a különvonatra, azonban az irodát idejekorán tudósítani kell róla. Továbbá sokan már előre elutaznak Rómába, a kikkel a zarándokok száma legalább is másfélezerre emelkedik, azokat pedig arra szólítja föl az iroda, hogy ha a magyar nemzeti zarándoklatnak számos, Rómában élvezhető kedvezményeiben részesülni, haladéktalanul értesítsék az irodát Budapesten. Kétségtelen, hogy ilyen nagyszabásu magyar zarándoklat még nem járt Rómában. Legutóbb különösen a főváros érdeklődése nyilatkozik meg imponánsan. A főváros legelőkelőbb hölgyei közül számosan jelentkeztek a részvételre.

Erzsébet királyné szobra. Erzsébet királynénak kedvenc nyaralóhelyén, Gödöllőn, állítják az első szoboremléket. A szobor a királyasszonyt napernyővel a kezében, a mezőn sétálva tünteti föl, amint éppen egy falusi leánykának megsimogatja a fejét. A bronzba öntött szobrot a gödöllői új parkban állítják föl s leleplezése az őszi lesz a királyi udvar részvételével, nagy ünnepek közt. Gödöllőn különben nagyban készülődnek az udvar fogadására. A királyi kastélyt kitatarozták, a park ültetvényeit pedig most rendezik. Erre való tekintetből a park nagy része el van zárva a közönség elől. A királyt már e hó utolsó napján várják Gödöllőre.

A nagyméltóságú Kaiser és König urnak. Győrből egy ágrólszakadt szegény asszony, Domsitz Mártonné nagy gondjai között ilyen levelet eresztett utnak a királyhoz:

„Nagyméltóságú Ferencz József ő felsége apostoli király Kaiser und König urnak — az bécsi burgban.”

A levél a ezikornyás czimzés ellenére is eljutott rendeltetése helyére. Kitűnik ez abból, hogy a kabinetiroda már le is küldte a belügyminiszternek, ahonnan minap Győr városához került az irás véleményadás végett.

Petőfi-szobor Pozsonyban. A pozsonyi ujságírók a múlt ősszel mozgalmat indítottak az iránt, hogy Petőfi Sándornak Pozsonyban szobrot emeljenek. A terv megvalósítását nagyban megkönnyíti az, hogy Fadrusz János, a hírneves szobrász, aki a pozsonyi koronázási emlék-szobrot is készítette, megígérte, hogy a Petőfi-szobrot ingyen fogja mintázni. Fadrusz eme nagylelkű ajánlatát az magyarázza meg, hogy a művész pozsonyi születésű és ott nyerte első kiképzését. A művész a minap megjelent a szoborbizottság ülésén, a hol kijelentette, hogy husz-

ezer forintért meg lehet csinálni a szobrot. A gyűjtés már erősen folyik a hazafias célra.

Elfogott izgató. A Budapesten is jól ismert Pintye Györgyöt, a ki a közelmúltban államrendőrségi tisztviselő is volt, annak előtte pedig Jeszenszky miniszteri tanácsos mellé volt beosztva a belügyminiszterium nemzetiségi ügyosztályába, most Bukarestben, hol valami váltómanipulációba keveredett, letartóztatták.

A szoczialisták kongresszusa.

Sajnálatos dolog, hogy az ország szive a székes-főváros igazándi tenyésztelepe mindazoknak a botor tanoknak, melyeket szoczializmus néven az utóbbi években néhány lelketlen, haszonleső gyűlevész emberből álló csoportnak sikerült annyira fölszítani, hogy az ország több részén mutatkoztak kóros tünetei a minden józan fölfogásu magyar ember által kárhóztatott mozgalomnak. Az előbbi kormány sokszor erőszakos föllépése még tüzelte ennek a félrevezetett balga népnek a harcizkedvét, — a Széll-kormány másfél esztendő uralkodása a törvény és igazság jelszava alatt lefokozta ezt a harcizkedvet, úgy hogy a mozgalom teljes leszerelését lehetett volna várni. E helyett azonban megtörtént az a — mondhatjuk — örvendetes dolog, hogy a szoczialisták tömörülése két részre szakadt jelöl annak, hogy immár küszöbére léptek a teljes bomlásnak, szerte-züllésnek.

A husvéti két ünnepnapon a magyarországi szoczialdemokrata párt tartott kongresszust a székes-főváros egyik külteki vendéglőjében. Ennek a gyűlekezésnek kézzelfogható eredménye volt, hogy a pártból néhány fővárosi — s a párt pénzéből uraskodó vezető embert zártak ki. A gyűlekezés nem nélkülözötte a rendőri beavatkozást sem, az államrendőrség kiküldötteinek kemény munkájukba került, míg a gyűlevész nép tanácskozását kellő medrébe terelheték és a verekesse fajult torzsalkodást lesimithatták.

A két napos tanácskozásnak ugyszólván egyetlen megfontolásra méltó tárgya az általános választói jog kiterjesztése tekintetében megindítandó mozgalom volt. Ugy tudjuk, hogy kormánykörökben is megvan erre a hajlandóság bizonyos határok között.

A husvéti ünnepek követő két napon a szoczialista tévtanoktól elvakított kiscgazdák és mezeli munkások tanakodtak ugyancsak a főváros egyik külteki vendéglőjében. Itt már a fehér nép is szerepelt s egyik pártvezetőnek kellemetlen perczeket okozott, mert beszéde végén a piros derékba öltözött egyik asszony csattanós érvel rukkolt elő s úgy arcul teremtette Izrael Jakab nevű tagtársát, hogy az meglepetéssel holta napjáig.

E gyűlekezések tanulsága, hogy a józan magyar munkásnép semmi közösséget ne vállaljon ezzel a gyűlevész, világfölforgató eszmékkel telített nehézfejű néppel, mely a hazafias, kötelességtudó, józan magyar munkásosztályt a züllés útjára tereli.

GAZDASÁGI DOLGOK.

A takarmányrépa-termelés szabályai.

I.

Az állatok jó és helyes takarmányozása minden gazdának legfőbb gondját képezze. Sohase érzi magát szegényebbnek a gazda, mint mikor takarmánya nincsen. Nyáron által a legelőn csak megvan az állat, de télen? Különösen kisgazdáknál takarmányszük időben gyakorta megesik, hogy a jószág egész télen csak úgy tengődik, mire kitavaszodik, alig bír a legelőre járni; vagy pedig drága pénzen vett takarmányon tartjuk s akkor sincs nagy haszon belőle, mert amint jól is mondják: az „egyik meg-eszi a másikat.”

Hogy ilyen bajoktól mentve legyünk, karoljuk fel a takarmányrépa termelését. Növényeink között alig van második, amely oly bő és oly kitűnő takarmányt szolgáltatna állatainknak.

Kedvező égalji viszonyok, okszerű művelés és a jó fajta megválasztása rendkívül hozamot biztosíthatnak, átlagban 200—250 mmázsa termésre számíthatunk. Állataink szívesen fogyasztják, faji különbség nélkül. A tejelő marhák, melyek fejenként 20—30 kg. vágott répát kaphatnak, kitűnően tejelnek, hizómarháink, sertéseink gyorsabban felhiznak, kivált ha korpával, darával keverjük a répát. Egy megbecsülhetlen előnye pedig abban rejlik, hogy zuzva vagy fölszeletelve, másképp a gazdaságban igen kis mértékben, vagy éppen nem értékesíthető polyva-, törekféléket előnyösen használhatjuk fel a répával való összekeverés által. Bizony kincset bír ebben a gazda télen! És ha elmondhatjuk a nyári tartásra azt, hogy akinek nincsen luczernása vagy lóheréje, az ne tartson fejős tehenet, éppen úgy állíthatjuk a téli tartásra, hogy akinek répája nincsen, az ne tartson szarvasmarhát.

Igaz ugyan, hogy a répa folytonos művelést kíván, de nem mondható ez nehéz foglalkozásnak. Kisgazda feleségével, esetleg gyermekeivel, anélkül, hogy megerőltetné magát, mindig képes annyi répát megművelni, mint amennyire szüksége van. Hogy ezt a művelést minél helyesebben megtehessek, lássuk csak röviden a répatermelés főbb tudnivalóit.

Legfontosabb kérdése egyike az, hogy hát milyen talajba vessük azt a répát?

A répát jó erőben levő, sötétszínű, nem kötött, tehát könnyen művelhető vályogtalajba vessük, ahol az árpánk mindig a legjobban megtermett. Kavicsos, sárga vagy fehér agyagban, nehéz, rögös földben, vagy könnyű homokban sohase fog jól megteremni a répa. Különösen szereti a répa az iszapos helyet, patakocskák lapjait, amelyekben sok a televény, amelyek emiatt jó porhanyóan művelhetők.

Előveteménye leghelyesebben trágyázott buza vagy rozs.

Gabonáink behordása után siessünk feltörni a tarlót, azaz 4—5 cm. mélyen szántsuk le és utána nyomban hengerezzük is meg. Ha répaföldünket istálló-trágyával akarjuk megtrágyázni, úgy szeptember vége felé hordjuk ki és azonnal terítsük szét a trágyát oly beosztással, hogy azt még október elején közép mély szántással aláforgathassuk. A trágya leszántása után vagy három hétre (október végén vagy november elején), de mindenesetre az éjjeli fagyok beállta előtt adjuk meg a legmélyebb szántást répaföldünknek, amitől függ ugyszólván a répatermelés sikere. Ez a szántás tehát legyen jó mély, akár 30—35 cm. is, ha termőtalajaink egyformasága megengedi, természetesen nem tévesztve szem előtt azt, hogy sok vadföldet az eke egyszerre fel ne hozzon.

Ez volna tehát a répaföld őszi munkája. Sokan talán csodálkoznak azon, hogy már ősszel három szántást ajánlok; azok tehát ne felejtsek el, hogy a háromszor szántott földet tavasszal már nem kell szántanunk, csak porhanyítanunk. Különben, ha nem frissen trágyázott földbe vetjük a répát, úgy a közép mély szántás el is maradhat, ez esetben egy sekély tarlótörés és mélyítő téli szántással megelégedhetünk.

Tavasszal vasfogu nehéz boronákkal vagy még helyesebben extirpátorokkal (porhanyítókkal) turjuk fel a földet és mindig az őszi szántással keresztbe. A fogasolás után a lehető legnehezebb hengert járassuk; ha nincs nehéz hengerünk, úgy járassuk a könnyűt többször, mert a répa a mélyen művelt, jól porhanyított, de a nagyon összenyomott földet szereti.

A hengerezés után (úgy március végén, április elején) következhetik már a répa vetése. Persze úgy volna jó, ha minden kisgazdának volna egy 15-soros vetőgépe s ha mindenik nincs is abban a módban, hogy ezt a hasznos gazdasági gépet beszerezhesse, ajánlatos több gazdának közösen venni egy gépet, mert hisz' alig van oly gazdasági gép, ami oly hamar és jól kifizetné magát.

(Vége köv.)

Szépvaktság vagy fekete hályog a lovaknál.

A szépvaktság vagy fekete hályog a látóideg sorvadásának következménye, midőn a látszólag egészséges szemű állat látási zavarokat mutat. A sorvadás okozója lehet daganat, avagy az ideghártyának gyuladás miatt történt leválása. Észlelték havivakság után; felléphet ólom, atropin stb. mérgezés következménye gyanánt.

Az egyik vagy mindkét szemre terjedhet ki az elváltozás, amit a tünetek árulnak el, melyek látási zavarokban nyilvánulnak, mire az állatok magaviseletéből következtethetünk.

Ha a ló mindkét szemére vak, úgy az akadályt későn vagy éppen nem kerüli ki. Az egyik szem betegségénél az állatok fejüket az egészséges szem felé eső oldalra fordítják és ha az egészségest bekötjük, az utjukba helyezett akadályoknak neki mennek.

Mindkét szem vaksága esetén a menés sajátos. A ló, hajtva, lefelé tartja fejét, magasan emeli lábait. Ha a szem felé nyújtjuk ujjunkat, az egészséges szemet becsukja, a vak szem ellenben nem érez semmit.

A bottal való fenyegetés nem czélszerű, mert a suhintást észreveszi.

A szépvakságban szenvedő ló szeme szabad szemmel vizsgálva semmi kórosat nem mutat; azért mondotta Beer, hogy sem a vizsgáló, sem a beteg nem lát semmit.

A szépvakságot fekete vakságnak is nevezik, mert a láta rendszerint tág és a szem fekete belseje tűnik elő; ezenkívül hiányosan is működik, miért a szem vizsgálatánál erre feltétlenül ki kell terjeszkedni. Az egészséges szem látója, vagy amint a nép nevezi, a szem bogara, sötétben kitágul, a világosban összehúzódik.

Ennek megfigyelése czéljából reáhelyezzük mindkét kezünket a szemekre, mikor is a sötétben kitágul a láta, majd elvéve kezeinket, a nap sugarainak behatására összehúzódik.

Meg kell említenem, hogy vannak lovak, a melyek szürkületkor jobban látnak, mások pedig ellenkezőleg.

A szépvakság 30 napi szavatossággal bír. Ha a szépvakság még nem fejlődött ki teljesen, az állatok látási zavara egyebek között esőkönnyösségben is nyilvánulhat.

Vegyesek.

A zabszalma hatása a tejre. Általában el van terjedve az a nézet, hogy a zabszalma époly ártalmas hatása a tejelválasztásra, mint akár a borsódara. Dr. E. Pott vizsgálódásai szerint a bükköny szintén alászállítja a tejmirigyek tevékenységét s azonfelül még a vaját keménynyé, fagygyuszerüvé is teszi; ezen okból a bükkönydarát csak akkor szabad fejőstehenekkel etetnünk, ha azokat hizlalni akarjuk és azt óhajtjuk, hogy tejprodukcziójuk megszűnjön. Nemesak a bükkönymag, de a bükkönynövény minden alkotó része alászállítja a tejtermelést. A jó, hibátlan zabszalmáról azonban ezt nem mondhatjuk, szintén nem jogosult azon föltevés, hogy a nagyobb adagban etetett zabszalma keserűzű vaját és kellemetlen mellékzű tejet eredményez, — Schleswig-Holsteinban 500 kg. élősulyra naponta 4 kg. zabszalmát is etetnek és emellett általánosan elismert kitűnő vaját termelnek; bátran mondhatjuk, hogy a kifogástalan minőségű zabszalmából annyit etethetünk, amennyire csak szükségünk van, hogy a kellő mennyiséget a takarmányban helyreállítsuk. Csak ha a zabszalma ismételten megázott, nyirkosan kazaloztatott s ez okból megfülledt vagy megdohosodott, csak ez esetben teszi a vaját keserűvé. Ilyen romlott zabszalmára nézve állhat Schwarzenacker azon kijelentése, hogy csikóknál hasmenést okoz. Azon állítás, hogy a zabszalma fagygyuszerü vaját eredményez, szintén valamennyi gabonaszalmára vonatkozatható, ha nem etetünk velük olyan anyagokat, melyeknek hatása ellenkező: a vaját lágyító, ilyenek a repezepogácsa, zabdara, buzakorpa, rizsliszt.

MULATTATÓ.

A magyar nép kesergője.

Irta: Pósa Lajos

Hull, hulldogál a szabadság...

Hull, hulldogál a szabadság

Aranyfürtös virága,

Hull, hulldogál Kossuth Lajos

Könyharmatos sírjára.

Törd fel, törd fel, édes apánk,

Koporsódnak fedelét!

Csak még egyszer loboqtasd meg

A szabadság levelét!

Csörög a láncz, egyre csörög

A kezünkön, lábunkon,

Ninesen, aki összetörje,

Hogy örökre lehulljon.

Törd fel, törd fel, édes apánk,

Koporsódnak fedelét!

Csak még egyszer loboqtasd meg

A szabadság levelét!

Ne kepelj, gólya...

Ne kepelj, gólya,

Mikor rendet vágok:

Kéményem lakója,

Sírnak a kalászkok

Szomorú már a világ!

Nyári napnak hajnalán...

Nem terem már nekem

Lesz belőlük fehér,

Se mezőn, se réten

Foszlósbelü kenyér

Süvegemhez gyöngyvirág.

Kapzsi német asztalán.

Amerre csak járok,

Elviszi a párnám,

Száraz kórót látok.

Itt maradok árván,

Tüskébokor bólogat...

Mindenből kifosztogat.

A nagy termő róna,

Szegény kis családom!

Mintha puszta róna!

Sírok, hogyha látom

Isten látja sorsomat.

Mezítelen voltodat.

Eltemettem régen

Minden reménységem,

Koldus vagyok, én hazám!

Fejemet üledbe,

Kirabolt kebledre

Szívesen lehajtanám!

Én vetem a buzát...

*Én vetem a buzát, Két pejkó lovamat
Mégis más aratja, Kifogja a hámból,
Tulipántos ládám Még a betevőt is
Nyitja, nyitogatja. Kiveszi a számból.*

*Alszik Kossuth Lajos
Alszanak honvédi...
Mikor kelnek már föl
A magyart megvédni!*

SZEGÉNY BARDOCZNÉ.

— REGÉNY. —

A „Független Ujság” számára írta: **Péterfi Tamás.**
(Folytatás.)

Rónayné könnyekkel telt szemeit törülgette, s nem hallotta az Iliá feleségét, pedig előtte állott. Csupán a Bardoczné zokogása töltötte el az urnő szívét.

— Ide nézzen, damná! — szólítá meg Iliá az igazgatónét, — reám nézzen! Figyeljen a kérdésemre! Engem Prodán küldött, mivel a nagyságos ur bölcsen hallgat, hát vezessen reá azokra a családi arany-neműekre!

— Megöltétek a férjemet? Ugy-e azért hallgat?...

— Dehogyan öltük, dehogyan bántottuk!! Van eszünk, hogy kiváltassuk a kedves rokonokkal. Hja! számitással kell élni a világot, damná! — bölcselkedett a nagy Iliá, — a paraszt oláhnak is van egy kevés esze. Nem bántjuk mi. Mondja meg csak bátran, hogy hol van az a családi holmi? meg a pénz?

— A férjemet lássam először! — szólt az igazgatóné, erőtvéve magán.

— Azt is megtehetjük! No, fiuk! — szólítá az oláh legényeket, — közre kell venni a damnát! Kísérjétek a lakására, mint egy menyasszonyt! — tette utána csufosan.

A felkelők kacagtak az akasztófahumoron, s azalatt kikisérték az igazgatónét. Egyik elől ment az egyik szál fagygyugyertyával s kurjongatott, a többi marokra szorított lándzsákkal csoportosult az urnő körül és a csoportból az udvaron vigan hallatszott a kurjantás:

„Damná! damná! ku katrineze!”

— Mi lesz ezzel az Isten bárányával? — kérdezte az utoljára kijövő Iliától egy felkelő lándzsás.

— Ne tudj mindent! — vágott vissza a hórihorgas legény, — még kireped a fejed a sok tudománytól.

Azonban a válasz nemsokára megjött, csakhogy eszelekvés alakjában. Iliá először bezárta a Bardocz Istvánné kunyhója ajtaját, majd a fagygyugyertyát a vezető oláh kezéből átvéve a kis házikó szögletén meggyújtotta vele a szalmafedelelet. A szalma egyszerre lángot vetett.

Rónayné rémulve látta a rablók aljas munkáját. Oda akart rohanni, hogy bekiáltson a szegény asszonyhoz, de nem mozdulhatott a felkelők közül.

— Menekülj, Bardoczné, mert ég a házad! Rád gyújtották, — s még volt annyi ereje, hogy egy kődarabot az ablakig dobjon, miáltal csörömpölve hullottak be az üvegek.

A felkelők durva szidalmak között lökdösték magok között Rónayné tovább, de a nemes nő minden bántalmak dacára csak az égő házra gondolt most.

Azt is látta, mikor egyik felkelő kihuzta a kunyhó bezárt ajtajából a kulcsot és eldobta, nehogy megtalálják és kibocsássa valaki...

Magasan csapkodó lángok világították be az utat, hol elhaladt a kíséret. Rónayné hiába igyekezett visszatérni, hogy megmentse a szerencsétlent.

— Mit törődöl vele, ha benn ég? A szegényt úgy sem váltaná ki senki! — vigasztalta Iliá az urnőt.

— Kiváltom én! — ajánlotta Rónayné!...

A hórihorgas legény fölkaczagott.

— Hiszen neked semmid sincs, damná! Tégedet is a nagyur magyar rokonaid fognak kiváltani... már, ha ki!...

Nemsokára egyik utczakanyarulatnál eltűnt szemek elől az égő házikó világa. Az igazgatóné könnyezve tekintett hátra, de nem láthatá. Végig sirt az utczán, míg lakásáig nem érkezett.

...Szegény Bardoczné!...

VII. Fejezet.

A ficsor.

A fenyőbokrok közül, hol az igazgatóné Bardocznével elhozta a kis ládát, hangok hallatszottak. Gyorgye jött ott sietve s nyomában vagy tíz fölkelő kísérte. Nem kellett biztatni őket, anélkül is alig bírtak szuszogni a fáradságtól. Gyorgye azon töprenkedett, hogy sikerült-e menekülni Rózsikának, megszabadultak-e szülei az oláh öltözetek által?...

Még a kert végéig sem érkeztek el, mikor világosság látszott a kis házikó irányából, majd a lángokat is megpillantották.

— Gyorsan, barátim! — szólt hátra Gyorgye, — fölgyújtották a házat!

A kerteken beugráltak s úgy szaladtak az égő házig, melynek környékét messze bevilágította a lobogó szalmafedél. Vanca Gyorgye érkezett legelőször a kis ajtóhoz.

Be volt zárva...

— Baltát! fejszét neki! — biztatta embereit, — be kell döntenie az ajtót!

Az oláhok egyike hatalmas csapást mért az ajtó kilincséhez, mire betört a fenyődeszka, hanem a neki-melegedett ember nem tudta visszatartani, hogy ne üssön még egyet. Ez a második csapás a félig fölnyitott ajtó közepét találta s olyan erős volt, hogy darabokra zúzta a kis ajtót. Nyitva volt az ut. Berohantak.

Az első szobában találták Bardocz Istvánt az asztalon, fehér lepedőre kiterítve és mellette zokogott a felesége.

— Megölték Pista bácsit?! — kiáltott fel Gyorgye meglepetve. — Barátim! emberek! — panaszolá tovább embereinek, — a bányatelepnek ez volt a legtisztességesebb munkása! Hát ezt kellett megölni, aki rosszat nem tett, ha jót nem tehetett?... gyalázat! Hát ezért kellett nekem a jelzőtüzek mellett állanom?...

A felkelők nem soká hallgatták a panaszkodót. Anélkül, hogy szólottak volna, vagy biztatták volna egymást: sietve hozzáláttak a butorok kihordásához. A székeket és kisebb darabokat csak kézzel-kézre adták egymásnak, mintha játék volna az egész. Rövid időn üresen állott a kis házikó.

— Ugy, ugy, barátim! — biztatta Gyorgye, — mentsetek, amit lehet!

Azok már akkor majdnem elkészültek a költözéssel.

(Folyt. köv.)

A VADORSZÓ.

A vén kántor.

*Eltemették a vén kántort
Hej, de megsiratták.
Mindig szerette a jó bort
Ha potyára adták.
Már ezután nem potyázik,
A föld alatt megsem fázik,
Nem énekel bucsuztatót,
Pipájából nem ver bagót
Se cigány purdénak
Se a vén dálnénak.*

*Eltemették a vén kántort
Bucsuztató nélkül,
A falura, de nagy kár volt,
Mit vesznek mértékül.
Mert a kántor uram szája
Hiteles volt félkapára.
Eltemette a mértéke,
A faluban így lett vége:
Mértéknek, bagónak
S a bucsuztatónak.*

Apróságok.

Párbajozó asszonyok. Berlinből jelentik, hogy a város közelében levő erdőben két fiatal nő törrel párbajt vívott s az egyik csipőjén megsebesült. Azt beszélnek, hogy az egyik párbajozó hölgy egy osztrák katonatiszt leánya, aki külön a párbaj végett érkezett Berlinbe, ellenfele pedig egy tájképfestőnő, aki Berlin városának egyik ismert szépsége.

Képeinkhez.

A vadorzó. Erdős, hegyes vidékeknek veszedelmes eleme a vadorzó. Becsületes foglalkozás, tisztességes munka helyett a semmittevés, könnyű kenyérszerzésre adja magát a vadorzó. Kilesi a kedvező időt, amikor az erdőor más részén kalandozik a sűrű vadonnak s a pár krajezárt érő puskapor árán finom őz- vagy szarvaspecsenyéhez jut ökelme. A vadorzók egyszemélyben megrögzött, bekérgesedett szívű gonosztevők, akik a kötelességét teljesítő erdőorben veszedelmes ellenségét látnak s nem egyszer megtörténik, hogy lelövik az őrt. Mai szép képünk ily vadorzó tettenérését ábrázolja.

A Habsburgok temetkezési helye a bécsi kapuczinustemplom kriptájában. A Habsburgi fejedelmi ház elhunytjainak földi maradványait a bécsi kapuczinusbarátok templomának kriptájában őrzik. Oda he-

lyezték Rudolf királyfi koporsója mellé a szerencsétlenül elhunyt Erzsébet királyasszony porhüvelyét is. A magyar közönség a feledhetlen emlékű királyné koporsója fölé most készítetteti az emlékművet. Ebből az alkalomból bemutatjuk a királyi család temetkezési helyét.

A „Független Ujság” 15. számában közölt talány megfejtése:

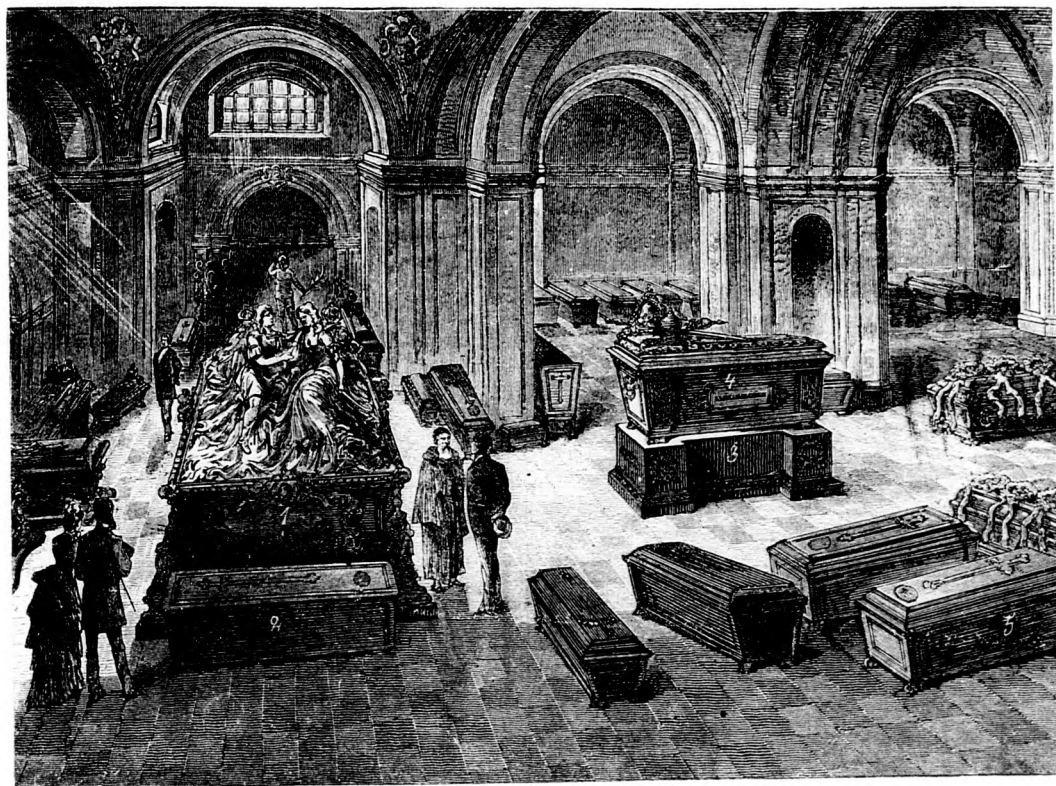
„Erzsébet királyné.”

Helyesen fejtették meg: László Endre, Navreczki József, ifj. Szita Mihály, Baráth János, Horváth János, Nikodem Vilma, Abonyi kath. munkás-egylet, Bardóczy János, Petendi István, Palánki József, ifj. Boros Péter, Gazday János, Farkas Anna.

A sorhuzásnál Petendi István ur (Eger) neve jött ki elsőnek, akinek a kitűzött jutalomdíj gyanánt Vas Gereben: „Nagy idők nagy emberek” ezimű regényét küldöttük meg.

LEVELES-SZEKRÉNY.

Gulyás István urnak. A szőlőfömlujtási kölesön végett forduljon a Magyar Agrárbankhoz (Budapest, V., Erzsébettér). — **Rákolcza Sándor** urnak. A kért könyvet kiadóhivatalunk útján is megrendelheti. Küldjön be 3 korona 20 fillért, akkor a könyvet bérmentve fogjuk megküldeni. — **Varga János** urnak. Azt a bizonyos öreg tehenet legjobb lesz eladnia, azt hisszük, hogy nem lehet azon már segíteni. — **G. Cs.** Bizony nagyon rosszul tette, hogy a váltót a férje tudta nélkül aláírta. Az a váltó addig marad érvényes, míg ki nem fizetik, vagy amíg megújítatván, az ön által aláírt váltó meg nem semmisítették, amíg a neve rajta van, a váltó összegeért felelős. Ha az illető elfogadja a váltót meg fogja újítani akarni a negyedév múlva a takarékpénztárnál, többet ne írja neki alá, keressen ő magának más bolondot. — **Thorn István** urnak. A polgári iskolánál szó sincs a hetedik osztály rendezéséről. — **Csiger Demeter** urnak. Az a kincstári telepítés Apatinban tényleg való dolog. Mi közelebbi részleteket felőle nem tudunk, de forduljanak a kincstári ispánsághoz Apatinba, írják meg, hogy többen voltának hajlandók telepet venni, közölgék Önökkel a részletes föltételeket. A kincstári ispánság szívesen fog válaszolni. Apatin maga vasúti állomás és Bácsmegyében van. — **Egy előfizető.** Bizony mi a nagy baján nem tudunk segíteni, ha Önnek nem volt senki tanuja, midőn a postahivatalban 50 frrtal többet fizetett ki, mint a mennyi a postautalványon kiírva volt. Jól tette, hogy a panaszkönyvbe beírta, hogy Önnel gorombáskodtak a postahivatalban. Majd elfogják azt intézni. Máskor pedig legyen óvatos, jól tudja a közmondást: „pénz olvasva jó”; nyugtát, vevényt azonnal meg kell nézni, mihelyt átvette, mert különben eltagadhatják.

A Habsburgok temetkezési helye a bécsi kapuczinus-templom kriptájában.

Budapesti piaci árak.

Budapest, 1900. április 21-én.

Gabona. (Árak métermázsánként értendőek.) *Buza* 16—17·20 K.
Rozs 12·80 K-tól 13·50 K-ig. *Arpa* 11·12 K, jobb minőségű 11·80 K.
Zab 10·80 K. *Tengeri* 10·90 K.
Liszt ára 00 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
K	27·60	26·20	24·20	23·00	22·40	21·60	20·00	16·80	11·60

Buzakorpa finom 9·20 K, durva 9·20 K.

Egyéb magvak: *mák* 50—60 K 1 q., *bab* fehér nagyszemű 14—16 K, aprószemű 14—18 K, *tarka* 12—20 K, *lencse* 12—20 K, *borsó* héjas 20—24 K, *lóhere* 140—150 K, *lucerna* 88—100 K, *baltacsim* 24—26 K.

Takarmányvásár. Réti széna 400—580 fillér, muhar 540—600 fillér, zsupszalma 260—320 fillér, alomszalma 220—260 fillér.

Juhvásár. Élő bárány 10—15 K, öltött bárány 8—14 K.

Sertésvásár. Elsőrendű 320—380 kg. nehéz 108—110 fillér, 280—300 kg.-mos 107—108 fillér, öreg 300 kg.-on tuli 98—100 fillér, szerb 104—107 fillér.

Marhavásár. Következő árak jegyeztettek: *Hizott magyar ökör* jobb minőségű 58—66—, középminőségű 50—58—, alárendelt minőségű magyar ökör 44—50—, jobb minőségű magyar és tarka tehén 42—64—, magyar tehén középminőségű 42—64—, alárendelt minőségű magyar és tarka tehén 42—64—, szerbiai ökör jobb minőségű 46—48—, kivitel —, középminőségű 43—46—, szerbiai bika 46—64—, szerbiai bivaly 34—44—, kiv. — koronáig métermázsánként élősúlyban.

Budapesti központi vásárcsarnok árai.

Baromfivásár. Tyuk páronként 3·00—3·20 K, csirke 2·00—2·20 K, kappan hizott 4·40 K.—5·00 K.

Tojás alföldi 56—58 K, erdélyi 60—62 K, ládánként. Teatojás 100 drb 43·0—4·40 K.

Tejtermékek. Teavaj 2·40—2·60, tejföl 50—56 fillér literenként, főzővaj 1·50—1·80 K, tehénturó 24—32 fillér kg.-ként.

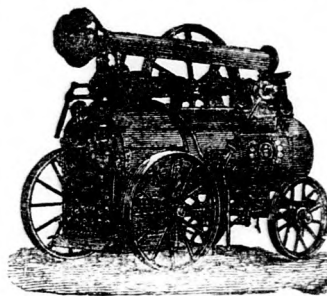
Zöldség. Sárgarépa 100 kötés K. 0—0— 1 q 4·40—5—, Petrezselyem 100 kötés 0—0—, 1 q 24—32—, zeller 100 drb 6·00—20—, karalábé 2·60—3·60, vöröshagyma 100 kötés 0—, 1 q 12—15—, fohagyma 24—30—, vörösrépa 100

drb 1·20—2·00, fehérrépa, fejeskáposzta 16—30—, kelkáposzta 100 drb 1·60—4—, vöröskáposzta 10—20—, fejessaláta 1·60—1·80, kötött saláta 0—0—, burgonya rózsá 1 q 4·00—5·00, sárga 4·80—5—.

Fehér Miklós

gépgyára

Budapest, IX., Üllői-út 23. szám.

lokomobilok és cséplőgépekre költetnek.

Ajánlja a **m. kir. államvasutak gépgyárában** készült gőzeséplő garnitúrákat, Compound lokomobilokat stb., raktáron tart mindennemű gazdasági gépet, földmívelési eszközt, továbbá

jól kijavított

lokomobilokat és cséplőgépeket különböző gyártmány és nagyságban, ajánlja jól felszerelt gépműhelyét **gépek javítására** és malomszerelvények gyártására.

Mérsékelt árak, kedvező fizetési feltételek.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

1898. évi forgalom: 26,239 bál.

Felhívjuk
a t. cz. gazdaközönség
 figyelmét
a budapesti
gyapju-aukeziókra

melyek az év folyamán több sorozatban, nevezetesen július és szeptember hónapokban tartatnak meg.

Az aukeziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Budapest, Dunaparti teherpályaudvar” címzett gyapjuküldemények a M. A. V. összes vonalain tetemes díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek.

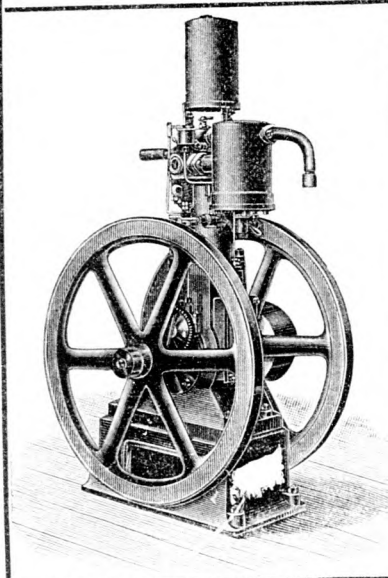
Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

HELLER M. s Társa
 Budapest, V., Erzsébet-tér 13. sz.

Ganz és Társa

vasöntöde és gépgyár részv.-társaság
B U D A P E S T E N.
 Petroleum és benzinn motoraink,

Msz. 17.

petroleum és benzinn
 lokomobiljaink
 (Bánki és Csonka szab.
 rendszere.)
**adományos ás-
 ványolajjal**
a legolcsóbb
hajtóerő.

Hatósági engedély
 nélkül
 bárhol felállítható.
 nem tűzveszélyes,
 egyszerű, tartós
 szerkezetű,
 gépészre nincs
 szükség.
 Árjegyzéket kívá-
 natra küldünk.

26427. sz. VI 2.

Gabonaeladási árverési hirdetmény.

Az apatinai m. kir. kincstári ispánság által 1899. évben termelt

3448 mm. tiszta őszi buza és mintegy 4202
mm. rostált zab

eladása iránt Apatinban a m. kir. kincstári ispánság hivatalos helyiségében

folyó évi április hó 26-án, d. e. 9 órakor

zárt írásbeli ajánlati tárgyalással egybekötött nyilvános szóbeli árverés fog tartatni.

Árverelni szándékozók kötelesek az árverés megkezdése előtt a kikiáltási ár 10% -át bánatpénz fejében készpénzben, vagy elfogadható értékpapirokban az árverést vezető bizottság előtt letenni.

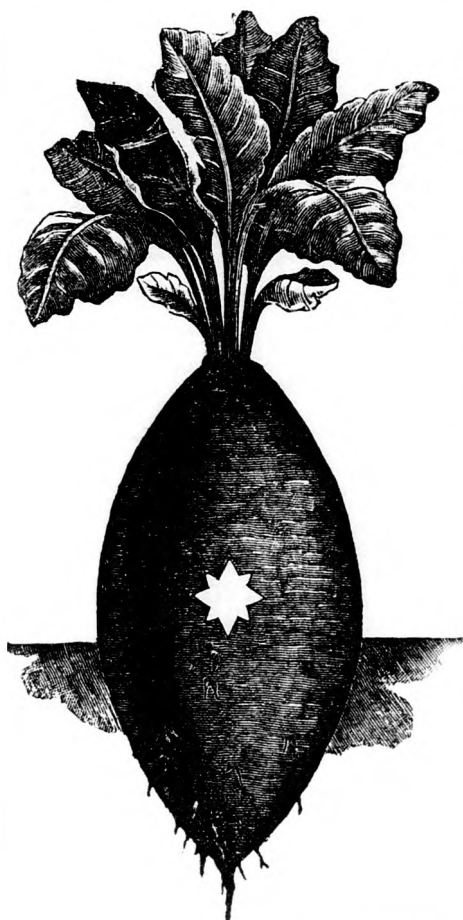
Az ajánlott vételár 10% -ának megfelelő bánatpénzzel felszerelt zárt írásbeli ajánlatokban az illető gabonafajra külön-külön ajánlott összeg számjegyekkel és betűkkel kiírandó, továbbá kijelentendő, hogy ajánlattevő a feltételeket ismeri és azoknak magát aláveti.

A megvett termények vételára az árverés jóváhagyásától számított 8 napon belül készpénzben lefizetendő, a termények pedig a részletes feltételekben kitűzött határidő alatt szállítandók el. Szabálytalanul kiállított, elkészen érkezett távirati és utó-ajánlatok figyelembe nem vétetnek. A részletes feltételek az apatinai kincstári uradalmi ispánságnál, a termények pedig ugyanott a magtárakban a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Budapest, 1900. évi április hó 7-én.

M. kir. földmivelésügyi miniszter.

Impregnált csillag ☆ jegyü
takarmányrépa - mag.

Minthogy tudomásunkra jött, hogy a törvényesen bejegyzett csillag * védjegyet viselő és a 88.000-ik sz. a. szabadalmazott eljárással **impregnált takarmányrépa**-magvainkat számos esetben hamisítják, a mennyiben egyes vidéki kereskedők sok esetben néhány zsák csillagjegyü répamagot rendelnek és ha ez elkelt, akkor mindenféle csekélyebb értékü magot árusítanak a csillagjeggyel ellátott zsákokban, hogy ezáltal azt a hiedelmet keltsék, hogy a zsákokban az általunk termelt és **impregnált takarmányrépa** foglaltatik, szükségesnek tartjuk a magyarországi tisztelt gazdaközönséget értesíteni, miszerint a valódi

csillag * jegyü

impregnált

Takarmányrépa - magvak

Magyarország, Felső és Alsó-Ausztria, valamint Morvaország részére kizárólag egyedül csak a

MAUTHNER ÖDÖN

esász. és kir. udvari szállító magkereskedő cégnél,

BUDAPESTEN, VII. ker., Rottenbiller-utca 33. szám és VI. ker., Andrássy-ut 23. szám kaphatók.

Az általunk termelt és impregnált fajták, egymint

Sárga Oberndorfi,
 Vörös Oberndorfi,
 Sárga olajbogyó,
 Vörös olajbogyó,

Sárga Eckendorfi,
 Vörös Eckendorfi,
 Sárga Mammut,
 Vörös Mammut,

mint említettük, Magyarországon **egyedül** csak a **Mauthner cégnél** kaphatók, különösen kitűnnek azért, hogy: 1. csirázási energiájuk erősebb, gyorsabb és erőteljesebb a kikelésök magas csirázó képesség mellett, kitűnnek továbbá 2. a fajtáknak fajazonossága által, tudnillik alakra és színre nézve, 3. a magvak leggondosabb tisztítása és végre a meglepő nagy termés által.

Jaensch Gusztáv és társa

birtokosok és magtermelők.

A m. kir. államvasutak gépgyáranak vezérügynöksége

BUDAPEST, Váci-körut 32. szám.

ajánlja a magy. kir. államvasutak gépgyárában készült
gőzcséplő készleteit, „Millennium“

legújabb szerkezetű fűkaszaló-, marokrakó- és kéveköttő aratógépeit, melyek főelőnyei:
préselt aczélemez-állvány, tégelyaczel-alkatrészek, jó és könnyen hozzáférhető elpusztíthatlan szerkezet,
továbbá: a szab. osztrák-magyar államvasutás-saság resiczei mezőgazdasági gépgyárában készült

3, 3¹/₂ és 4 lóerejű cséplő-készleteit.

Sack-rendszerű, aczélöntésű ekefővel ellátott ekéit, járgányos cséplőkészleteit, szecskaavágóit és egyéb mezőgazdasági eszközöket.

Figyelmeztetés!

Ezennel közhírré tesszük, hogy az összes ügynökeinktől, legyenek azok akár helyi ügynökök, akár utazó ügynökök, az eddig birt. meghatalmazásokat f. évi január hó 31-ével megvontuk és azokat ezennel hatálytalanoknak nyilvánítjuk. Nevünkben és megbízásunkból tehát csak is azok járhatnak el, a kik 1900. február hó 1-e után kelt és általunk aláírt megbízással bírnak és csupán oly jogkörrel, a melyre ezen írásbeli megbízás kiterjed. Nehogy a közönség tévutra vezetessék és nehogy nevünkkel visszaélések történhessenek, felkérjük mindazokat, kik velünk üzleti eszkekötésbe lépni óhajtanak, hogy mindenkitől, a ki nevünkben eljár, írásbeli meghatalmazásának felmutatását kérjük s abba betekintést tenni sziveskedjenek.
A Magy. Kir. Államvasutak Gépgyáranak Vezérügynöksége.

A budapesti marhavásártéri vásár-pénztár
részvénytársaság:

szarvasmarha, borju, juh, kecske,
bárány és sertések

bizományi eladásával
foglalkozik.

A bizományba küldött állatokat — kísérő nélkül lehet feladni.
A tulajdonosnak az eladásnál nem szükséges jelen lenni.
A feladott állatokra a feladási-vevény ellenében megfelelő

előleget nyújt

hatóságilag megállapított kamatláb mellett.

Vasuti küldemények czimzendők:

Vásárpénztár, Budapest, Ferencváros.

Levél-, sürgöny, telefonczim: „Vásárpénztár—Budapest.“

Készpénz kölcsön

földbirtokokra és házakra

a valódi becsérték háromnegyed részéig
20—60 évi törlesztésre. Birtokos fölmondhat
bármikor, pénztintézet ellenben nem.

Lebonyolítás 14 nap alatt.

Konvertálás bélyeg- és illetékmentes.

Semmi előleges költség.

Beküldendő csakis telekkönyvi kivonat és kataszteri
birtokiv-másolat.

Ingatlan- és Jelzálog-Forgalmi-Intézet,
Budapest, VI., Váci-körut 39.

A hatóságok és a legtekintélyesebb földbirtokosok által is aján-
lott intézetünk tíz évi fennállása óta 50,000,000 frnyi kölcsönt
szavatolt meg.

A „SOHR SZENT-ANTAL“ kaszagyár, mely a világ legelső kaszagyára, 100 koronát fizet annak, a ki egy más gyárból egy „Sohr Szent-Antal“ kaszát tud előmutatni. — 200 koronát fizet annak, a ki ezen kaszákból 100 közül 5 rosszat tud előmutatni. — Megrendelési czim:

Sohr József, Szill (Somogym.)

Hazánkban a kaszakereskedők nagy mérvben üzik a szédelgést és üzérkedést. És miután a „Szent-Antal“ jegyű kaszámmal, melynek jó híre bejárta az egész világot és a mely a mult évi londoni kiállításon is nagy aranyérmét és díszoklevelet nyert, a szédelgőknek kissé a körmükre koppantottam, ezt minnenféle fufanggal utánozzák és el akarják hitetni, hogy ócska portékájuk valódi „Szent-Antal“ kasza. Azért mindenkit saját érdekében is figyelmeztetjük, hogy óvakodjon a hamis utánzatoktól, mert a „Szent-Antal“ kasza csak akkor valódi, ha fokán ismert védjegy van, tábláján pedig az itt látható felirat

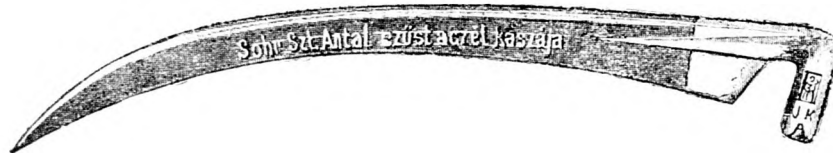
Védjegy.

kaszánál nem jöhet elő, mert az kikalapálva és kipróbálva lesz a gazdaközönségnek átadva. A „Szent-Antal“ kaszával csupán egyszeri kalapálással több napon át és egyszeri köszörüléssel 150—180 lépésig is el lehet könnyen a legkeményebb hegyi fűben kaszálni. Minden darabért jótállást vállalok és a meg nem felelőt egy új kaszáért kicserélem. De tapasztalatból tudjuk, hogy ezer közt sincs egy rossz.

A „Szent-Antal“ kasza árai:

65	70	75	80	85	90	95	100 centiméter hosszu
—,95	1.—	1.05	1.10	1.15	1.20	1.25	1.30 frt,

5 drb megrendelésnél a postaköltséget a kaszagyár fizeti, 10 drb rendelésnél a postaköltséget is megfizeti és egy kaszát ingyen küld. — Amergauai kaszákó a legmegfelelőbb a „Szent-Antal“ kaszához darabonként 25 kr., 10 darab 2 forint. „Diadal“ ezüst aczél kalapáló készülék üllő és kalapács párban 85 kr. — Képes főárjegyzéket ingyen és bérmentve küldök, mindenki kérjen egy levelező lapon. Gyűjtőknek kedvezmény. 521

FÜMAGVAK

legfinomabb minőségben és legolcsóbban kaphatók

RADWANER és RÓNAI

magkereskedésében

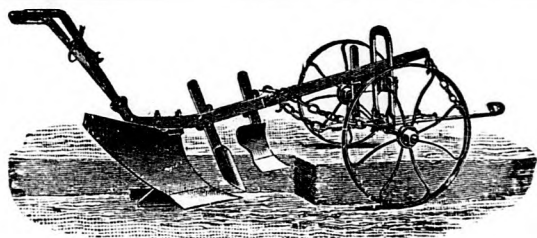
BUDAPEST, V., Nádor-u. 8. sz.

J. C. SCHMIDT erfurti magtermelő német cs. udvari szállító **magyarországi főraktárában.**

Ugyanott a világhírű erfurti kerti magvak, valamint gazdasági vetőmagvak legjutányosabban beszerezhetők.

Helyközi telefon: 34—90.

— Tessék árjegyzéket kérni. —

Egyetemes és mélyítő ekék

¶ acélgerendelyvel, pánczélaezél kormány-lappal egy darabból, önvezetékekkel, állítható szarvakkal.

Többvasú ekék.

! Uj! 1898-iki szerkezet. } Finom-, szántó- és csuklós-boronák, rétboronák, háromtagu- és egytagu hengerek.

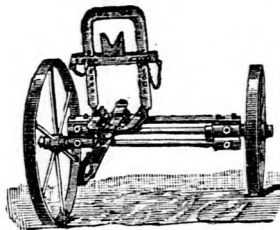
UMRATH ÉS TÁRSA

mezőgazdasági gépgyárosok

BUDAPEST,

V. ker., Váci-körut 60. sz.

Vetőgépek, trieurók, rosták, kukoriczamorzsolók, czépölkészletek, fűkaszálók és marokrakó aratógépek stb. nagy választékban.

Az 1899. évi szegedi mezőgazdasági kiállításon „uj és figyelemre méltó” jelzővel kitüntetve.

Szab. kétfengelyű „Bóni” eketaliga.

!! Legújabb szerkezet!!

Tartós, szilárd, nem kopik, nem dől, domboldalon nem farol, az ekét egyenletesen vezeti, kenése folytonos és gazdaságos, kevés vonóerőt igényel.

Pillanatra alatt állítható!

Megrendelhető:

Nyirbátorban: Mandel Eduárd és társainál.

Budapesten: a szab. osztr. magyar államvasutársulat magyar bányái, hutái és uradalmi vezérigazgatóságánál (VI., Teréz-körut 24/a.), a Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél (V., Alkotmány-u. 31.) Bächer és Melichár czégnél (VI., Nagymező-u. 68.) Kann és Heller uraknál (V., Váci-körut 62.)

— Más rendszerű vas-eketaligákat átalakításra elvállalunk. —

Magyar élelmiszerszállító

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Budapest, VII., Kerepesi-ut 20.

Sertésbizományi üzlet

Sürgönczim: Consum, Budapest.

Telefon 25—02.

Sovány és hizott sertések vételét és eladását legelőnyösebb feltételek mellett közvetíti. Elvállalja **Kőbányai szállásain** a sovány sertések kihizlalását és gondozását.

Közelebbi értesítéseket a társaság igazgatósága ad.

Kurcz Lipót és Társa

photoczinkografiai műintézete

BUDAPEST, VIII., Szentkirály-utca 13.

Készít:

mindennemű nyomtatványhoz szükségelt

Glichéket

Chemigrafia, chromotypia, photo-, (auto)-typia, fametszet stb. utján.

Térképek, tervezetek, alaprajzok

photolithografailag legszebben és legolcsóbban sokszorosítottak.

Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöltetnek.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy miután a Magyar Királyi Pénzügyminiszterium ellenőrző közegei a Magy. Kir. Szabadalmazott Osztálysorsjáték (VI. sorsjáték) I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgálták, azok a főelárusítóknak elárusítás végett kiadattak.

Az I. osztály huzása 1900. évi május 17. és 18-án lesz. A huzások a Magyar királyi ellenőrző hatóság és királyi közjegyző jelenlétében, nyilvánosan történnek a Vigadó termében. — Sorsjegyek a Magy. Kir. Szabadalmazott Osztálysorsjáték valamennyi elárusítóinál kaphatók.

Budapest, 1900. évi április hó 15-én.

Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték Igazgatósága.

Lónyay.

Hazay.

Ajánlom jutányos áron államilag

ólomzárolt lóhere- és
luczernamagvaimat,

valamint kitünő minőségű

répa- és fűmagvaimat.

Rivánatra szívesen szolgálok mintázott
ajánlatokkal.

Frommer A. Herrman utóda

Steiner Ármin

magnagykereskedése Budapesten.

ALFA SEPARATOR (RÉSZVÉNY-
TÁRSASÁG)

ezelőtt **PFANHAUSER & Co.**

ALFA-SEPARATOROK (LEFÖLŐZŐ-GÉPEK)

MINDENMÉJ TEJGAZDASÁGI ESZKÖZÖK.

Tejgazdasági telepek teljes felszerelése.

* **BUDAPEST** *

VII. ERZSÉBET-KÖRÜT 45.

(ROYAL SZÁLLODA)

Gabonáinkat Vetőmagvak

értékesítsük a

legelőnyösebb beszerzése és értékesítése

Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél, Budapest, V. ker., Alkotmány-utca 31. szám.

Szuperfoszfátot,

kénsavas-kálit, kénsavas-ammont, kovasavas-kálit (dohánytrágyázásra)

kénport, (legfinomabb = 78% Chancel oidium ellen)

r é z g á l i c z o t 98—99%

legelőnyösebben szállít a

„HUNGÁRIA“

műtrágya, kénsav és vegyi-ipar részvénytársaság

BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.

„Patria“ irodalmi és nyomdai részvénytársaság, Budapest, (Köztelek.)